

15 BANI NUMERUL

ABONAMENTELE

INCEP LA 1 SI 16 A FIE-CAREI LUNI SI SE PLATESC TOT-D'AUNA INAINTE

IN BUCUREȘTI: La casa Administrației în **TARA:** Prin mandate postale. Pentru 1 an 40 lei, 6 luni 20 lei, 3 luni 10 lei.
IN STREINATATE: La toate oficiile postale din Uniune, prin mandate postale. Pentru 1 an 50 lei, 6 luni 25 lei.
LA PARIS: Se gasește jurnalul cu 45 Cent. numărul, la Kioscul din **rue Montmartre 413** Boulevardul St. Germain No. 84.

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

GRIGORE VENTURA

Prim-redactor responsabil

EPOCA

APARE IN TOATE ZILELE DE LUCRU

15 BANI NUMERUL

ANUNCIURILE

DIN ROMANIA SE PRIMESC DIRECT LA ADMINISTRATIA ZIARULUI

La Paris: la Agence Havas, place de la Bourse, 8.
 Agence Libre, rue Notre Dame des Victoires 30, 14 rue de la Bourse pentru Paris, Francia, Germania, Austro-Ungaria, Italia si Mareea Britanie.
 Anunțuri pe pag. IV, linia 30 bani, anunțuri si reclame pe pagina treia 2 lei linia

50 BANI UN NUMER VECHIU

REDACTIA SI ADMINISTRATIA

No. 3.—Plata Episcopiei.—No. 3.

IN FINE!

SCADEREA RENTEI

FURTUNA SE APROPIE

AFACEREA DE LA RIMNICU-VELECA

PATRIE!

CONFERINTA D-NULUI GR. LAHOVARY

IN FINE!

Gura păcătoșului adevăr grație! Pare ca cei de la *Voința Națională*, simțindu-se în ajunul căderii patronilor lor, au intrat pe calea pocăinței.

Intr'un articol intitulat "opozițiunea liberală", foaia colectivistă ne a făcut erii o mărturisire cam lăznie, dar prețioasă. După ce mustra grupul de tineri cari, desguștați de infamiile regimului colectivist, au părăsit drapelul intinat al colectivității, *Voința Națională* crede că a găsit un mijloc spre a-i reduce în sânul coteriei de la putere, zicând că dinșii nu luptă pentru alt-ceva decât pentru venirea la putere a conservatorilor și, luând un ton patetic, foaia oficioasă exclamă:

Fie ca satisfacțiunea deșantă ce trag dintr-o atitudine sgomotoasă și din lingușirile interesate ale unor amici de ocazie, care în ziua triumfului îl vor îmbrănci de o parte ca pe niște netrebnici, să-l consoleze de răul serviciu ce aduc liberalismului și țării.

Ieremiadele colectiviste n'au darul d'a ne mișca, ele nu merită de cât un zimbet de dispreț și nu vor îndouia de sigur nici pe tinerii, cari s'au lepădat de noroiul colectivist spre a scăpa cel puțin sdrențele drapelului liberal; dar *Voința Națională*, în dorința ei d'a speria pe liberalii disidenți, arătându-le perspectiva venirii la putere a conservatorilor, a uitat tot ce scrisese de mulți ani și a ajuns până a mărturisi un fapt netăgăduit, dar pe care nu ne am fi așteptat să-l auzim din gura colectivității.

În adevăr, zice foaia colectivistă, singur partidul conservator, până acuma, e un partid organizat în țara noastră.

Prin urmare rămâne constatat de chiar adversarii noștri, că partidul nostru e singura formațiune politică care merită numele de partid în țară, din moment ce el singur este organizat și celelalte n'au organizațiune.

N'am avut nevoie de acest certificat al colectivității pentru a ști cine suntem și ce putem în țara noastră, dar cu toate acestea, luăm act de declarațiunea *Voinței Naționale* spre a o pune în fața celor scrise în nenumerate rânduri în coloanele sale și a celor zise și repetate de oratorii colectivisti în mai multe ocazii.

N'are cine-va de cât să deschiză colecțiunea tuturor foilor oficioase de un șir de ani și, mai la fie-care număr, pe lângă tot felul de insulte și de calomnii la adresa conservatorilor, va vedea scris că "partidul conservator e un partid al trecutului, că el nu mai există în țara aceasta, că acei care voesc să-l revinzieze nu sunt de cât niște fii degenerați ai vechilor boeri" și alte aserțiuni de acelaș calibru.

Întrebăm dar astăzi:

Cum se potrivește aceste bărfeli, aceste neadevăruri sfruntate aruncate zilnic de ziarele guvernamentale, cu mărturisirea primului organ al colectivității, că "singur partidul conservator este un partid organizat în țara aceasta?"

Cum! Până erii n'am existat, n'am avut domiciliu, eram niște *fi des-naturați* și, de-odată ca prin minune, de azi până mâine, ne-am organizat astfel, în cât să devenim singurul partid bine constituit în România?

Nu! D-lor colectivisti! Am existat în tot-d'a-una și vom urma a exista pentru peirea voastră, precum dorim să existe și un adevărat partid liberal cu care să putem lupta pe tărâm legal și leal al principiilor, iar nu o coterie ce se umbrește sub un drapel pe care l'a usurpat și pe care îl desonorează.

Lată explicațiunea cea mai clară, cea mai sinceră a atitudinii noastre și a acelei care "a adoptat" atât liberalii disidenți cât și celelalte grupuri ale opozițiunii coalizate.

Precum noi credem că trebuie să se reînfiinze un partid liberal în sensul cel adevărat și cel bun al cuvântului, tot astfel credem că acei căror le-a venit scârbă de mociroa colectivistă, voesc ca partidul conservator să existe în organismul nostru politic.

Aci e osebirea enormă între ceata colectivistă și opozițiunea care o combate.

D. Ion Brătianu și coteria sa n'au urmărit și nu urmăresc alt scop decât acela d'a nimici partidele și principiile, desmoralizând, corupând, primind în sinul lor toate lepădăturile tuturor partidelor și murdarind prin contactul lor toate individualitățile, care au avut nenorocirea d'a se apropia de dânșii.

Dar prin această lucrare cinică și lipsită de conștiință d. Ion Brătianu n'a ajuns de cât a comite cea mai mare crimă politică contra propriului său partid, destrăbălându-l și aducându-l în starea de descompunere în care se află astăzi.

Să înțelege că partidul conservator, cu toate greșalele sale, n'a putut de cât să se folosească de faptele liberticide ale șefului colectivității. El s'a curățit de neghină, și s'a oțelit în luptă; legenda mincinoasă creată împrejurul său de bărfelele falșilor liberali a dispărut în fața adevărului. Țara vede astăzi că a fost înșelată, că s'a dat pe mâna unor impostori care o sugrumă.

Prin urmare, nu liberalii disidenți vor readuce pe conservatori la putere, ci faptele colectivității și evoluțiunea firească a împrejurărilor. În zadar se încearcă dar *Voința Națională* a semăna discordie între grupurile opoziției, înfașșând venirea conservatorilor la putere ca o stafie înspăimântătoare.

Țara nu mai are de cât o singură spaimă: aceea a colectivității care se svircolește într'o agonie scârboasă agățându-se de putere ca o haită de lupi de prada lor.

G. V.

TELEGRAME

AGENTIA HAVAS

Paris, 1 Februarie.

Emoțiunea ce s'a produs astăzi la Bursă e datorită limbajului ostil ce în ziarele germane față cu Franța. Dar trebuie să se constate că relațiunile celor două guverne continuă a fi excelente și că numai cestiunea bulgărească e de un caracter într'adevăr îngrijitor.

Belgrad, 1 Februarie.

Nu este esact că guvernul s'erbesc a hotărât să convoace în curând Skupștina.

Londra, 1 Februarie.

Sir William White a primit ca instrucțiunii să nu refuze de a lua parte la întrebările ce se vor începe la Constantinopol, dacă primește vre o invitație în această privință.

Roma, 1 Februarie

Camera—D. Depretis dă citire unei depeși ce l'a adresat generalul Gené, care comandă la Masuach.

Această depeșă anunță că Abisiniienii au nimicit trei companii de trupe italiene și 50 soldați neregulați 90 de răniți au și sosit la spitalul din Masuach.

Această înfrângere s'ar datorii întinderii excesive ce s'a dat liniei de bătaie, din partea italienilor. Ras-Alula pare că voeste să intre la Ghinda pentru a aștepta acolo sosirea lui Negus, carese zice că e pe drum. D. Depretis cere un credit extraordinar de 5 milioane.

Sofia, 1 Februarie.

Întrebat asupra știrii răspândite de oare-care ziare care spun că guvernul pare mai dispus de cât ori-când se primească un aranjament din cauza rezultatului puțin satisfăcător al misiunii delegațiilor, un personagiū în măsură de a cunoaște bine situațiunea ne-a răspuns: "Guvernul e astăzi în aceeași dispozițiune, ca și în ziua în care a venit la putere. Scopul delegațiunii e alina, căci lința sa era de a edifica Europa asupra stărei Bulgariei și de a lua cunoștiunța de sfaturile marilor puteri".

Toate aceste staturi au fost favorabile causei bulgărești, căci toți au spus că tractatul de la Berlin e o garanție pentru guvernul actual.

Astăzi ca și în prima zi, guvernul e gata a primi propunerile Porței, care nu vor atinge siguranța Bulgariei și speră că mulțumită inițiativei luate de Poartă și spiritului conciliant arătat de cabinetul din St. Petersburg, se va ajunge fără multă zăbavă la o soluțiune atât de mult dorită de guvern.

AGENTIA LIBERA

Berlin, 1 Februarie.

La departamentul militar s'a constatat că cumpărările de cal pentru Franța s'au făcut cu prețuri destul de reduse și n'au provocat o ridicare a prețurilor precum s'a întâmplat în 1875 și în 1877, când cu cumpărările făcute în grabă în vederea unui rebel eventual.

Geneva, 1 Februarie.

Se asigură că în urma declarării d. lui Colomb, directorul exploatațiunii căilor ferate elvețiene cum că deschiderea tunelului de la Simplon nu este de nici-un folos Franței și ar păgubi chiar portul din Marsilia în folosul portului din Genua, guvernul francez s'ar fi oțărât a nu da nici-o subvențiune.

Paris, 1 Februarie.

Ziarul "Les Débats" studiând situațiunea partidelor în Camera, zice că nu crede ca unirea radicalilor cu conservatorii se poate fi trainică. Conservatorii sinceri vor trebui fatalmente se rupă cu un partid ale cărui idei sunt cu totul opuse cu ale lor.

Berlin, 1 Februarie.

Greve s'au produs în mai multe ateliere tipografice din orașul nostru. Numerul lucrătorilor care iau parte la aceste greve e foarte însemnat.

Londra, 1 Februarie.

Duminica trecută au izbucnit turburări la Belfort (Irlanda).

Soldați belgi au insultat niște catolici care se talorceau de la biserică.

O învalmășeală se produse. Poliția interveni, vrând să facă arestări.

Mulțimea, crescând din minut în minut, se împotrivi și înarmată cu pietre și revolyere organiză o răscoală care a dăinuit toată noaptea.

Luni spiritele nu erau încă pololite și resvrăților urmau a turbura ordinea.

Poliția, dupe o luptă crâncenă, a reușit a aresta vre-o sută de inși.

Linșteja nu este încă restabilită.

Londra, 1 Februarie.

Se comunică ziarului "Times" că Rusia a dat să se înțeleagă că îndată dupe retragerea Regentei bulgare și constituirea unui guvern provisoriu, un diplomat rus va fi acreditat la Sofia.

Este probabil că majorul-general prinț Cantacuzene va fi destinat pentru acest post.

Francfort, 1 Februarie.

Museul comercial înființat dupe îndemnul Camerei de comerț a fost deschis alaltă-eri.

Concursul principalelor consulare Germane este asigurat acestui Museu.

Rapoarte, informațiunii amănunțite asupra tuturor debușaurilor comerciale, drepturilor de vamă, tratatelor de comerț, etc., vor fi puse la îndemâna celor interesați.

Berlin, 1 Februarie.

Articolul ziarului *die Post* contra generalului Boulanger este considerat în sferele parlamentare ca o provocare periculoasă.

Berlino, 1 Februarie.

Din sorginte oficioasă se anunță că la 20 Februarie un regiment de infanterie franceză și un regiment de cavalerie vor ocupa baracamentele se s'au construit la Deuze.

Londra, 1 Februarie.

Se crede că guvernul Reginei va mobiliza în curând un corp de armată.

Paris, 1 Februarie.

Residentul general al Franței la Madagascar nu se va folosi de cât mai târziu de concediul ce l'a fost acordat de guvernul său.

Relațiunile cu guvernul Howa sunt satisfăcătoare.

Petersburg, 1 Februarie.

Dupe corespondențele ce sosesc din Constantinopol la jurnalele rusești, D. Zankoff precum și partidul său se arată puțin dispus a primi un compromis.

Aici se crede că în fața obstinației Regentei bulgare, negocierile care se urmează între ambasadorii din Constantinopol, vor da cu greu un rezultat favorabil.

Viena, 1 Februarie.

În cercurile noastre politice nu se atribuie nici o greutate politicele expectante a Angliei. Se crede că ea nu conține nici un gând ascuns.

Paris, 1 Februarie.

Ziarul *Le Gaulois* anunță că ambasadorul Rusiei, Baronul de Mohrenheim a dat asigurări că pacea nu va fi tulburată, financiarilor care ead parte la negocierile angajate pentru contractarea unui împrumut rus. Această știre este privită ca demnă de credință și este favorabil comentată în presă.

Viena, 1 Februarie.

Credințele suplimentare cerute de guvern se urcă la 45 milioane florini, cea ce împreună cu sumele cerute înainte reprezintă un total de 60 milioane de florini.

Aceste credite se destină a acoperi cheltuielile necesare pentru remonta cavaleriei, cumpărarea de munițiuni și echiparea *Landsturmului*.

Paris, 2 Februarie.

Renta franceză a căzut ieri de la 108 la 106. Această scădere provine din liquidarea dificilă a operațiunilor de culise de la sfârșitul lunii.

Paris, 2 Februarie.

Ziarul *Le Temps*, în numărul său de ieri, publică un articol asupra situațiunii streinilor în Franța. El găsește că prezența lor este un pericol permanent pentru siguranța țării și exprimă speranța că Senatul care este sesizat de această cestiune va înțelege urgența de a o deslega.

CESTIUNEA ZILEI

SCADEREA RENTEI

Azi dimineață serviciul nostru de telegrame ne a transmis știrea că renta amortizabilă la Berlin a căzut la 90, pe când în ajun fusese 91.50, adică o scădere de un punct și jumătate în 24 ore.

Această deprețiere nu e un fapt izolat pe care să l constatăm acum asupra rentei: toate titlurile noastre de stat, precum obligațiunile de drum de fer și la sută și 6 la sută, trec prin aceeași încercări.

Dacă am întinde observațiunea noastră mai departe am vedea că această scădere nu se produce numai de astăzi, ci e un fapt de scădere constantă, care s'a manifestat încă din luna Iul Septembrie și de atunci treptat, treptat titlurile noastre pe piețele Germaniei au suferit pierderi foarte simțitoare.

Cumpărătorii de rente române în luna Iul August au pierdut până acum aproape 8 puncte, adică mai mult de cât cuponul lor pe un an și jumătate.

Pe de altă parte, renta perpetuă română la Paris a scăzut și ea, însă în proporțiuni relativ nelsemnate: un punct și jumătate de astă toamnă până acum.

Avându-se în vedere slăbiciunea generală a mai tuturor fondurilor, nu ne surprinde de loc reacțiunea normală ivită în renta noastră perpetuă la Paris.

Nu putem zice același lucru de situațiunea titlurilor noastre la Berlin. Aci nu avem a face cu o simplă reacțiune, ci cu o cu-

rată scădere. Și să nu se creadă că rezultatul acesta este consecunța ver unei manopere de Bursă. În Germania, titlurile noastre nu fac obiectul cumpărărilor și vânzării pe termen, în cât nu se poate zice că din cauza ver unei liquidari prea încărcate a scăzut renta noastră atât de mult.

Nu avem intențiunea de a intra în o mai adâncă analiză a acestei cestiuni.

Ne mărginim aconstata că a fost de ajuns să se semnaleze în sferele politice esteriore oare care temeri de complicațiuni, pentru ca Berlinezii să înceapă a se desface de titlurile statului nostru, numindu-le *hadreți exotice*.

Un învețământ am trebui să tragă de aci d. Brătianu și amicul său Carada: Să înceteze d'a se mai lauda fără rușine cu soliditatea Creditului nostru în Germania; acest credit e o scândură putredă care amenință să a foc dintr'un moment într'altul.

BULETIN EXTERIOR

FURTUNA SE APROPIE

Simptomele unei furtuni să îmblănesc din zi în zi. Punctul negru care se arătase acum câte-va luni pe orizontul european prin returnarea principelui de Battenberg și ivirea cestiunii bulgare, a coprins încetul cu încetul tot cerul politic al Europei. Nori groși și amenințători se grămădesc, când la apus, când la răsărit.

Nu trece o zi fără ca să sosească știri grave, care fac să se cutremure bursele și pun în stare de paralizare toate afacerile comerciale, în așteptarea izbucnirii unui conflict îngrozitor între statele cele mai puternice.

Pregătirile militare urmează în toate părțile.

În Germania s'au chemat 72,000 de soldați sub drapel, pentru a face exercițiul armelor celor noui cu repetiție și se anunță că se vor chema și alte corpuri în acelaș scop. Exportațiunea cailor s'a oprit, limbajul ziarelor oficioase devine din zi în zi mai amenințător. Ast-fel o depeșă de ieri ne anunță, că a apărut în ziarul *Die Post* un articol, al cărui conținut e de o gravitate excepțională și a produs o senzație mare. El este considerat în sferele parlamentare și oficiale ca o provocare periculoasă. În adevăr, se zice de unii că toată această agitațiune a presei oficioase germane și chiar pregătirile militare nu sunt de cât mijloace pe care le întrebunțează principiile de Bismarck, în scop d'a exercita o înfrurire puternică asupra alegătorilor și d'a obține ast-fel votarea proiectului militar cu septenatul.

Dar nu credem acest motiv destul de temeinic, pentru a împinge pe marele cancelar german până a lua măsuri atât de costisitoare ca concentrarea a sutimi de mii de oameni și a inspira ziarelor sale oficioase articole provocatoare contra Franței. Este dar mai probabil, că principiile de Bismarck a început a se convinge că rebelul cu Franța a devenit inevitabil și, în această prevedere, el pregătește opiniunea publică în Germania, escitând amorul propriu național al poporului german.

Pe de altă parte bărbații de stat al Franței republicane observă o atitudine foarte prudentă. El știu că majoritatea națiunii franceze nu dorește un rebel, în care Franța ar fi parlea provocatoare și își dau toate silințele pentru a evita or-ce provocare a Germaniei.

Pentru a se convinge cine-va de aceasta, n'are de cât să facă o comparațiune între tonul provocator al ziarelor germane și atitudinea calmă și moderată a presei franceze. Prin urmare cestiunea a ajuns la punctul d'a să ști, care din cei doi mari luptători va fi acela care va ataca pe cel-lalt. Ambii stau față în față armați din cap pînă în picioare și cel mai mic incident poate fi îndestulător pentru ca îngrozitorul conflict să izbucneasca.

În fața unei asemenea stări de lu-

cruri nu e de mirat ca grija să fi coprinse toate statele și toate popoarele. Toate știrile ce ne-au sosit de eripnă azi dovedesc ca momentul izbucnirii crizei să apropie.

În Austro-Ungaria mai ales, pregătirile militare au luat un caracter atât de grav în cât convocarea delegațiilor este iminentă. Guvernul va cere un credit suplimentar de 60 milioane de franci. Anglia, cu toate greutățile ei interioare și esteriore, se pregătește a mobiliza un corp de armată. Italia asemenea face pregătiri de război pe o scară întinsă. De Rusia nici nu mai e vorba; ea se pregătește de mai mult timp. Chiar statele cele mici au început a se îngrijii și ia măsurile de apărare.

Lucrurile au ajuns într-o stare atât de gravă în cât menținerea păcii europene pare că a devenit imposibilă. Numai rămâne de cât două soluțiuni: Sau rebel sau dezarmare.

V.

AFACEREA DE LA R.-VÎLCEA

Ni s-a comunicat din Râmnicul-Vâlcei următorul act privitor la bătașul Popescu, acel învâțător model pe care ni l-au descris organele oficiale.

Actul în chestiune este extras din dosarul afacerii omorului bătașului în chestiune. În certificatul directorului de la seminarul Argeș, unde a învățat două clase Popescu și de unde a fost dat afară.

SEMINARUL EPARHIEI ARGES
No. 325 Sept. 1886.

D-lui jude instructor Vâlcea,

La adresa d-voastră No. 1932 subscrisul are onoare a vă răspunde că fostul elev G. Popescu din comuna Rătești-Furdușeni județul Argeș, a trecut în acest seminar două clase, iar în anul 1879 Septembrie 26, fiind în clasa a treia s'a expulsat definitiv din acest seminar pentru conduită incalificabilă de rea punându-se în grevă în fruntea mai multor revoltați contra profesorilor, umblând amețit de beție prin oraș și îndemnând pe elevii externi la insubordonanță, insultând pe profesori, și poate chiar ar fi și ajuns a bate pe unii dintr'ei dacă nu se luau măsurile urgente prin poliție a se isgoni din oraș. În fine a avut o purtare atât de perversă în cât tot orașul se scandalizase de densul.

Acetea fiind informațiunile exacte despre acel fost seminarist cerute de d-v. prin mai sus menționata adresă, am onoare a vi le înainta cu aceasta.

Sachelarul G. C. Drăgănescu.
Directorul seminarului

Speriat de această adresă, judecătorul opri instrucția, se adresă la prefect, la procurorul general ne știind ce să facă. Atunci prefectul plecă la București și se înțelese cu d. Sturza. O lună și mai bine instrucția cauzei a fost întârziată pentru a se face instrucția purtării și trecutului bietului director care avușese îndrăzneala să spue adevărul.

Dosarul e plin de adrese ale ministrului cultelor și de copii după o anchetă ce s'a făcut odată directorului și cu ajutorul cărora procurorul general în actul său de acuzație susține că adresa a dat-o directorul de cază fiindcă Popescu îi facuse zile rele.

Frumoasă justiție și bine tratează ea autoritățile.

CRONICA THEATRALA

PATRIE!

Pe timpurile când ducele d'Alba ajunsesse stăpânitorul Flandrei, când căli spanioli osândeau la moarte fără judecată pe cei ce și închideau prăvăliile prea târziu, pe cei care nu se descopeau în fața unei procesiuni catolice, contele de Rysoor, un nobil flamand este arestat sub inculparea că nesocotind ordinele superioare, a lipsit din orașul Bruxelles spre a se întâlni cu Vilhelm d'Orange și a i supune un plan de conspirație.

Rysoor nu voește să se apere, dar i vine în ajutor un martor, un căpitan spaniol care locuiește tocmai în casa aceluia și care declară că, chiar în noaptea trecută s'a întâlnit pe scări cu contele Rysoor care eșea din camera de culcare a contesei și că s'a luat la ceartă cu densul.

— Ai recunoscut bine pe Rysoor? întreabă judecătorul.

— Negreșit, răspunde căpitanul spaniol. Cine altul de cât densul ar fi putut eși la o asemenea oră din camera contesei?

Rysoor, pus în libertate, mulțumește Spaniolului, crezând că a voit să scape

de moarte de și l'știa vinovat, căci în acea noapte într'adevăr lipsise de acasă și se întâlnise cu Vilhelm d'Orange.

Capitanul i spune însă încă o dată că n'a făcut de cât să mărturisească adevărul și l'ntreabă cum i merge rana ce l'a făcut la mână, când a voit să i smulgă spada?

Rysoor încredințat că a fost înșelat de soția lui, că contesa era un smant, nu răspunde nimic dar jură că va descoperi numele complicei sale, descoperire lesne de făcut grație rănei ce l'a făcut Spanionul la mână dreaptă.

Iată partea pregătitoare a dramei lui V. Sardou: Patrie, care a fost jucată Duminică pe scena teatrului național, cu un succes strălucit.

La actul al 2-lea, dona Dolores, soția lui Rysoor, stă la genuchele căpitanului Karloo amantul ei, prieten bun al lui Rysoor și tot de odată unul din cei mai înflacărați conspiratori.

Contele sosește, strânge frățește mâna lui Karloo pe care nu l'bănuiește de loc, dar îndată ce a rămas singur cu Dolores, o întreabă cine și a petrecut noaptea în casa lui, cine e bărbatul care l'a răpit onoarea?

Contesa nu și da câtuși de puțin osleneala să tăgăduiască, mărturisește curial că iubește pe altul și că pentru soțul ei nu are de cât o ură neîmpăcată.

Motivul acesteia ure, ea l-le: Dolores e Spaniolă, Rysoor e din Flandra și conspiră contra Spaniei. Dar, coincidență ciudată, contesa a luat de amant tot pe un Flamand, tot pe un conspirator, tot pe un eretic, cea ce — fie zis în trecut — mă face să găsesc că Sardou s'a oprit alături de adevăr în arătarea cauzelor care au împetril inima femeii pentru soț și au înflăcărat-o pentru amant.

Rysoor întreabă pe Dolores care este numele complicei. Dolores nu voește să răspundă, dar contele pleacă convins că l'a dovedit: rana ce are la mână, rana ce și a făcut smucind spada Spaniolului în acea noapte, îi va sluji de călăuză.

Tabloul al 3-lea, nu are de cât un interes decorativ și nu e de nici un folos pentru țesătura dramei. Dacă l'suprim, n'at pierdut câtuși de puțin șirul intrigei, n'at pierdut de cât ocazia de a vedea un decor foarte frumos compus din bastioane acoperite cu zapadă.

Eată-ne în sfârșit în cabinetul de lucru al ducelui d'Alba. Această flară sâlbatică care stă cu călăul la îndemână, are, o parte slabă: iubește la nebunie pe fiica-sa Rafaela care moare de piept, se usucă sub cerul umed al Flandrei.

Karloos șef al milițiilor, amantul lui Dolores, vine să declare ducelui că nu poate desarma corpul său de armată, că nu poate aduce într-o noapte mil de arme conform ordinului ce a primit, dacă nu se vor ridica mai întâi lanțurile ce stau întinse în jurul orașului. Această cerere o face în realitate, nu spre a desarma milițiile dar spre a putea ușura intrarea conjuraților în oraș.

Karloos a isbutit, ducele consimte, lanțurile vor fi ridicate și isbânda conspiratorilor e aproape sigură.

Ar fi sigură isbânda, dacă n'ar apare Dolores care a urmărit pe soțul ei, care a descoperit tot ce se petrece și vine să destăinuiească complotul ducelui d'Alba, nădăjduind că prin moartea soțului scapă viața amantului, rămâne liberă și nu mai găsește nici o piedică față cu dragostea nebună ce simte pentru Karloos.

Nenorocita nu știa că printre conspiratori se găsește și acest din urmă, că în ziua când va cădea capul lui Rysoor, trebuie să cază și al lui Karloos, că trădând pe unul, a trădat și pe cel alt.

Când află adevărul e prea târziu! Toți conspiratorii, având în frunte pe Vilhelm d'Orange adastă momentul ca să năvălească în oraș, și se și desrobească țara. Rysoor descoperă tot, mai atunci că prietenul său cel mai bun, Karloos este amantul lui Dolores. A văzut rana de la mână dreaptă. Nu mai poate fi îndoeală! Dar contele e mărinos, și iubește patria mai pre sus de or ce și de acea călcânduși gelosia în picioare, depărând dorul de răsunare dă lui Karloos comandamentul trupelor și i zice: «Să mori scâpând Flandra de sub robia spaniolă!»

Conspirația n'a isbutit, conjurații trădați de Dolores sunt arestați, osândiți la moarte și Karloos singur dobândește grațierea sa, grație pe care n'a cerut-o, pe care nu o voește.

Rysoor condus spre a fi dat pe mâna călăului nu cere lui Karloos de cât un jurământ: Moartea trădătorului!

Jurământul îl ține și îndată ce află chiar de la Dolores că dansa a trădat planul conjurației, că atâtea capete au căzut numai pentru că dansa i-a vân-

dat pe toți, Karloos o lovește cu pumnarul, și apoi se asvârlă în rug.

Precum vedeți, dacă virtutea nu e răsplătită la sfârșit, ca în toate dramele, cel puțin crima e pedepsită.

Până s'ajung să vorbesc despre jocul actorilor, trebuie să sput că direcția a făcut tot ce a putut pentru a ne arăta decorurile lucrate aproape în perfecție.

Punerea în scenă, costumurile, într'un cuvânt toate accesoriile sunt executate într'un mod foarte conștiincios, și care nu lasă nimic de dorit.

Era neplăcut rolul d-nei Aristița Romanescu — ne plăcut din cauza cinismului caracterului contesei Dolores.

Dar artista noastră a dovedit că n'are nevoie de roluri simpatice, de roluri care ne moae inima ca să ne smulgă aplauze și că atunci când i vine să strângi de gât pe eroina din dramă, nu poți de cât să rechemi în scenă pe artistă.

D. Gr. Manolescu e un Karloos plin de foc în scena cea mai importantă a dramei: întâlnirea cu Dolores.

Pot zice că toți actorii au jucat foarte bine, mai ales d-nea C. Nottara și I. Petrescu. D. Nottara a fost cât se poate de perfect.

D. Hasnaș e un la Tremouille prea serios: caracterul eroului trebuie să fie mult mai vesel, vorbirea lui mult mai peste picior.

Mi-a plăcut cu desăvârșire tânărul I. Bailescu, în rolul clopotarului Jonas.

O mai spu încă o dată, drama e bine interpretată, dar d-na A. Nottara nu face pentru rolul femeii Sarah Matisson.

De... Patrie e dramă nu e comedie și în drame, d-na Nottara nu e la locul ei se cuvine.

Ce să spu despre d-na Ana Manolescu? Publicul a judecat-o mai bine de cât mine. De și joacă un rol de oficioasă și prin urmare merită simpatia tuturor, totuși spectatorii au găsit-o atât de durdulie la față, de și vârgată cu negru, atât de caragioasă la tuse, în cât au pufnit într'una de râs.

Aș dori să sfârșesc cu o rugăciune: O fi plăcut lucru teatru, dar de, nu trebuie să ne facem burduf de dramă.

L'abus en tout est un défaut, zice francezul. Să mergi la teatru la 8 ca să eși la două din noapte, e din cale afară!

Chiar la jurași se amână ședința pe a doua zi când e procesul lung.

Nu s'ar putea suprima tabloul al 3-lea care precum spusel nu are nici un interes? Nu s'ar putea scurta intervalele dintre acte?

Ziseți și eu o vorbă; dar greu mi vine de crezut că are să se prinză!

D. R. R.

P. S. Eil Mi'a fost gura de aur! Eri Marți spectacolul a început la 7 și jum. și s'a sfârșit la 12 și jumătate! Așa înțeleg și eu.

INFORMATIUNI

Aseară a avut loc la hotel de France o întrunire a câtorva colectivități în scop d'a se înțelege în privința atitudinii majorității față cu proiectele de lege ce se vor prezenta de guvern. Au luat cuvântul d. general Leca și d-nii Dimancea și Vizanti. D. Dimancea a susținut necesitatea d'ne stabili o înțelegere complexă între toți membrii majorității.

Generalul Leca a aderat la această idee, dar cu oare-care restricțiuni. D. Vizanti a arătat că, dacă se produce oare-care osebiri de vedere în sinul majorității, aceasta rezultă din faptul că chiar în sinul ministerului nu există o perfectă unitate de vederi asupra unor chestiuni însemnate.

Intrunirea s'a sfârșit fără rezultat; unii din asistenți au mers la d. General Leca unde era un ceaiu mai intim. Alții s'au dus la d. Stătescu.

Un nou împrumut de 14 milioane pare aproape hotărât în sinul Consiliului comunal al Capitalei. D. Câmpineanu, între condițiunile spre ași retrage demisiunea pe care o dăduse, din primar al Capitalei a pus și pe acela de a i se primi împrumutul de Camera. D. Brătianu i a promis tot concursul. Vom vorbi mâine pe larg despre această nouă afacere.

Se zice că ne mai pomenita complexitatea a Mitropolitului Primat pentru guvern, cu ocaziunea interpelațiunii d-lui Mărzescu asupra papismului în România ar fi fost rezultatul unui adevărat tirg în care I. P. S. S. ar fi primit ca preț portofoliul Domeniilor pentru fratele său d. V. Gheorghian.

Datorî a ține pe cititorii noștri în curentul tuturor știrilor zilei, înregistrăm acest șgomot însă sub cele mai exprese rezerve, faptul parin-du-ni-se prea monstruos pentru a i da crezământ pînă nu l'vom vedea realizat.

Ședința consiliului de miniștri, ținut azi dimineața la Palat sub președința M. S. Regele, a fost consacrată întreaga politică exterioară.

Azi dimineața d. I. C. Brătianu a făcut o lungă vizită d-lui dr. Busch, ministrul plenipotențiar al Germaniei.

Poliț-kneazul Moruzi a avut erî o lungă conferință, în cărciuma lui Niță Sterie din calea Rahovei, cu principalele căpetenii ale pacinicii-ilor cetățeni. N'am putut afla scopul acestei conferințe căci împrejurimile cărciumei erau pázite de numeroși agenți de poliție, sub comanda comisariului Calvocorescu, și intrarea nu era permisă de cât credincioșilor bine cunoscuți.

Am scăpat din vedere aseară să spunem că în consiliul de miniștri ținut erî s'a vorbit și despre interpelațiunea anunțată de d. Senator Giani și s'a decis că i se va răspunde de d-nii I. Brătianu și D. Sturza.

Aflăm că consiliul sanitar superior va cere modificarea legii asupra eserețiului farmaciei în sensul d'n se interzice absolut proprietarilor de farmacii de a și vinde dreptul la farmaciaștii streini.

Aflăm că la Oltenița s'a declarat o epidemie îngrozitoare de angină difterică. Atragem atențiunea celor în drept.

O măsură reclamată de mult a fost în fine luată de primăria capitalei. S'a hotărât să se oblige toți proprietarii din roșu, galben și verde ale căror imobile sunt învelite cu șindrilă, să se învelească cu fier sau oțel, acordându-le pentru aceasta un termen de șase luni.

D. doctor Assaky va începe cursul său liber de clinică chirurgicală la spitalul Filantropiei în ziua de 1 Februarie viitor.

Biserica Colței care se află în curtea spitalului cu acelaș nume va fi complet restaurată.

D. Schifferle, arhitectul Eforiei spitalelor, a fost însărcinat cu înlocuirea acestei restaurațiuni.

Aflăm cu o vie mulțumire că tânărul Nae Dimitropolu, fratele d-lui Vasile Dimitropolu, meritul avocat din Târgoviște, a obținut doctoratul în medicină de la facultatea din Paris, cu un succes strălucit.

DINTR'O ZI INTR'ALTA

CONFERINȚA D-LUI GRIGORE LAHOVARY

PROCESE CELEBRE VECHI LA NOI

Duminică seara, societatea aleasă a Capitalei și dăduse întâlnire la Atenee spre a asculta interesanta schița istorică a d-lui Grigore Lahovary asupra proceselor celebre vechi din România și Moldova.

Eruditul conferențiar, membru la 1nalta Curte de Casație și de justiție constată că în arhivele noastre nu întâlnim nici o colecțiune tipărită sau ne tipărită asupra cauzelor celebre petrecute în România or în Moldova în cursul secolelor 13-lea, al 14-lea și următoarele până la 1775.

În streinatate, cu deosebire în țările occidentului, asemenea colecțiuni abundă. Așa găsim repertoriul Pitaval (Causes célèbres), repertoriul Klein și altele.

Timpurile, se vede, că nu ne au lăsat să avem și noi asemenea monumente, care denotă gradul de cultură al națiunilor. Precum s'a zis, conciliile domnești aflate în arhivele noastre nu conțin hotărâri mai vechi ca de la 1775.

Găsim în aceste condiții în adevăr porunci, pitace, ponturi de vameși, diete, volnicii, obiceiuri, tacliruri, zapise de învoeli, mărturisiri și altele, dar toate din secolul al 18-lea.

Ceia-ce d. conferențiar și propune a espune, le a cules din istorici, din documente, din memorii scrise, din letopisițiile naționale sau din cărți de călătorii, făcute în țara noastră de către streini.

Opl-spre-zece sunt la număr cauzele mai însemnate pe care le analizează d. conferențiar.

Le vom resuma și noi aci, pe cât de fidel posibil, în ordinea în care au fost desvolate.

* 1) Esecuțiunea lui Arbore din Hârleu (1523). Cel mai vechi proces aflat de d. conferențiar este al boerului Arbore. Engel, care a scris istoria Moldovei spune că Ștefan Vodă fiul lui Bogdan. (1517—1526) bându pe Arbore că e hain Domniei a pus de l'a tăiat capul lui și fiilor lui, Teodor și Nichita.

2) Revoluțiunea din Roman (1524). Boerii țării se neliniștiră de atâtea cruzimi și se resculară în contra lui Vodă Ștefan.

Revolta porni din Roman la 1524. Ștefan prinse de veste și decapită pe boerii Costea Ivanciu și Sima. Câți boerii putură scăpa, fugiră din țara. Manuscrisul din Șerbănești, tipărit la 1528, vorbește de această afacere.

3) Esecuțiunea stolnicului Berca. În 1612 izbucnește altă conjurație. Stolnicul Berca din Merișani (Teleorman) se sculă cu alți boerii ca să restorane pe Radu al X-lea. Rescoala nu isbuti și Radu prinse pe conjurați și le tăia capul.

4) Un paricid pe la 1652. Pe timpul lui Matei Basarab (1633—1654), un copil nevrstnic mai mic de 14 ani tăia capul lui tată-său. Este probabil că și lui i s'a tăiat capul, căci conдика lui Matei Basarab zice că de și pentru minori în genere se micșorează pedeapsa, însă pentru minorul paricid nu există micșorare de pedeapsa, și legislația din 1652 erea aceia din conдика susnumită.

5) Judecata lui Stroe Leurdeanu (1609). Cu ocaziunea judecării vornicului Stroe Leurdeanu găsim pentru prima oară menționându-se de oarecare forme de judecată.

La 6 Decembrie 1600, întră Grigore Ghica în țară, și peste trei ani trebuie să plece cu armata în ajutorul lui Ahmed. Căimăcamia fu lăsată soției sale, vornicul Stroe Leurdeanu și marele vister Dimitrie. Intorcându-se Vodă Grigoraș în țară, vornicul Leurdeanu acuză pe postelnicul Constantin Cantacuzino că întreține relațiuni cu soția domnului, că face intrigi cu Turcia pentru domnie, fiind că se ține aproape de hotarele turcești și pentru că oprește pe țărani să i plăti dările către visterie. Grigoraș Vodă porunci să aducă pe postelnic și în noaptea de 20 Decembrie 1603 l' trâmise la Snagov unde fu ucis. Boerii la auzul acestei fapte se și resculară. Grigoraș Vodă protestă de nevinovăția lui și surgiuni pe Stroe Leurdeanu.

Sub Anton Vodă (1600), bătân virtuos și prudent, urmașii postelnicului Cantacuzino cerură pedepsirea vornicului Stroe Leurdeanu.

Anton Vodă convocă un sobor compus din Mitropolit, din episcopi, și din egumenți și chemă pe Leurdeanu să se apere. Leurdeanu tăgădui faptul.

Văduva postelnicului Constantin propuse trei răvașe ale Leurdeanului către Vêrzaru, prin care l'ndemna să se omoare pe inimicul lui, Cantacuzino. Leurdeanu mărturisi faptul. Atunci Anton Vodă cu tot divanul făcură judecata și hotărâră să se moară și el.

Jupâneasa Ilinca Cantacuzino și fiul ei rugară pe Anton Vodă să nu l'ucidă ci să l' trameață la călugărie. Atunci Vodă porunci să l'preumbe prin țarg; Leurdeanu fu pus într'o cotiga c'un boi, desbrăcat până la brâu; i se puse un proțap în nas, i-au spânzurat trei răvașe de gât și ast-fel l'au dus până la Snagov unde l'au călugărit, dându i numele de Silvestru.

6) Judecata lui George Băleanu 1672. Tot Anton Vodă, făcu judecata lui George Băleanu, care completase împreuna cu fiul său, ca să ucidă pe cei trei boerii, banul Mareș, logofatul Rădu Crețulescu și spătarul Șerban, zicând că ei s'au îmbogățit, că ei se tot boresc la curte la toți Domni și că și bat joc de denși.

Conjurații rămând de judecată, Anton Vodă destitui ne unit din boerii cari aveau dragătorii, și le a poruncit la toți să meargă la țară și să șeară pe la casele lor și să nu mai vie la Curte în ochii Domnului.

7) Judecata Vlădikilor Teodosie și Varlaam 1678.—În a doua a sa domnie (1672), Grigoraș Vodă scoase din scaun pe mitropolitul Teodosie, bându l'că e amic cu boerul Cantacuzino și l' închise la Tismana înlocuindu l' cu mitropolitul Varlaam. La 1679, obținând domnia Șerban Cantacuzino, acesta scoase pe Teodosie din închisoare și cerând voie de la Patriarhie, judecă pe ambii Vlădici (Teodosie și Varlaam). La înfățișare, soborul ascultând dispozițiunea lui Teodosie, acesta fu găsit nevinovat. Atunci Varlaam, lăsă cărja, pe care luând-o Domnul o dădu lui Teo-

